

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa M. S.

przeciwko E. S.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie,

na posiedzeniu niejawnym 30 stycznia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z 30 kwietnia 2021 r., sygn. akt I ACa 344/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje radcy prawnemu Ł. B. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Białymstoku 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych, w tym należny podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda M. S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 30 kwietnia 2021 r., w sprawie z powództwa M. S. przeciwko E. S. o odszkodowanie i zadośćuczynienie należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący przytoczył przesłanki z art. 398⁹ § 1 punkt 1 i 4 k.p.c., tj. istnienie istotnego zagadnienia w sprawie oraz oczywistą zasadność skargi.

Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także, na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to

zagadnienie (zob. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09).

Skarżący wskazał, że zagadnienie prawne sprowadza się do wyjaśnienia problemu, czy w świetle zakresu przedmiotowego przepisu art. 4 ustawy prawo o adwokaturze, definiującego „świadczanie pomocy prawnej”, udzielenie porady prawnej i przystąpienie do sporządzenia powództwa, jest jednoznaczne - zważywszy na profesjonalizm podmiotu udzielającego takiej porady - ze stwierdzeniem jego zasadności, w konsekwencji czego, brak złożenia takiego powództwa w przewidzianym ustawowo terminie i pozbawienie mocodawcy prawa do dochodzenia roszczeń w skutek ich przedawnienia, jest okolicznością potwierdzającą szkodę po stronie, której roszczenia te przysługują.

Powyższe zagadnienie jest bezprzedmiotowe dla rozpoznanej sprawy, gdyż Sąd Okręgowy ustalił, że strony nie były związane węzłem obligacyjnym, który nakazywałby pozwanej złożenie w imieniu powoda powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy. W myśl art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Zarzuty skargi kasacyjnej nie mogą zmierzać bezpośrednio do podważenia ustaleń faktycznych będących podstawą zaskarżonego postanowienia (art. 398³ § 3 k.p.c.), gdyż ustawodawca wyłączył dopuszczalność oparcia skargi na takich podstawach, a poza tym związał Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej ustaleniami będącymi podstawą rozstrzygnięcia (art. 393¹³ § 2 k.p.c.). Tymczasem w tym właśnie kierunku zmierzają zarzuty skarżącego.

Ponadto zagadnienie prawne, w rozumieniu w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., winno odnosić się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i odnosić do kwalifikacji prawnej określonych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienie SN z 22 grudnia 2020 r., V CSK 127/20). Analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego wyroku kontroli kasacyjnej na

skutek kwestionowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia oraz dokonanej kwalifikacji prawnej.

Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (m.in. postanowienia SN: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08).

Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (zob. postanowienia SN: z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08, z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01, z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08).

Oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący upatruje w naruszeniu dóbr osobistych powoda, w tym jego godności i dobrego imienia, gdyż powód wraz z pozwaną byli związani węzłem obligacyjnym, który nakazywał jej złożenie i popieranie w imieniu powoda sprawy o ustalenie istnienia stosunku pracy.

W świetle przedstawionych wyżej ustaleń sądu meriti należy podkreślić, że nie mogło dojść do naruszenia dobra osobistego powoda na skutek braku wniesienia pozwu do sądu, w sytuacji, gdy pozwana nie była do tego zobowiązana. Aby mogło dojść do zarzucanego naruszenia, konieczne byłoby przy tym, żeby podjęte przez pozwaną działania lub zaniechania, w świetle powszechnie przyjmowanej w społeczeństwie oceny, a nie tylko indywidualnych odczuć powoda, naruszały wartości objęte hipotezą art. 23 k.c. (postanowienie SN z 11 stycznia 2018 r., III CSK 247/17). Skarżący nie wykazał zatem kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Przedstawiona argumentacja w istocie stanowi polemikę z prawidłowością ustaleń sądu meriti w zakresie dotyczącym poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych.

Dodać należy, że przesłanki wskazane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego. Albo jest tak, że w sprawie są istotne wątpliwości prawne, wobec czego jej rozstrzygnięcie nie jest oczywiste, albo nie ma żadnych wątpliwości tego rodzaju, a występują rażące uchybienia wytknięte w skardze, świadczące o jej oczywistej zasadności (postanowienie SN z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1285/22).

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

Sąd Najwyższy na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, a także § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – mając na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 – przyznał radcy prawnemu Ł. B. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Białymstoku 4050 złotych, w tym należny podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.